

steds, hvor der ingen offentlig Jord findes. I saadanne Tilfælde er det imidlertid ikke sikkert, at de Penge, der indkommer ved Salget, er tilstrækkelige til med Fordel at købe Jord andetsteds, og derfor finder jeg det meget rimeligt og passende, at der bevilges indtil 3 Mill. Kr. til yderligere Indkøb af Jord.

Jeg tror, at dette Forslag sammen med det Forslag, der nylig blev behandlet, om Tillæg til den gamle Husmandslov, vil vække betydelig Glæde Landet over blandt mange unge Jordbrugere. Men hvis de, der overtager disse Laan, tror, at naar de faar dem, kan de sidde lunt inden Døre, og saa er den hellige Grav vel forvaret, tager de ganske vist fejl. Der er to Ting, der særlig maa til, nemlig Sparsommelighed og Arbejdsomhed. De maa allerede, naar de skal bygge, begynde at spare. Det nytter nemlig ikke, at de opfører meget kostbare Bygninger og derved sætter sig yderligere i Gæld. Der maa ogsaa spares ved Indkøb af Møbler; det gælder om, at de forstaa, at det ikke er tilstrækkeligt at faa fine Stuer, men det, det gælder om, er at faa en god Besætning, der kan give Renter. Og saa maa der arbejdes, 8 Timers Arbejdsdagen maa de sikkert slaa en Streg over. Men jeg tror, at naar der tages fat, vil der kunne opnaas en Del; saa vil der blive gode, lykkelige Hjem paa disse Husmandsbrug.

Det eneste betænkelige ved Forslaget er det finansielle, den store Udgift for Staten. Man hører ikke saa sjældent Folk sige, at det kan ikke gaa an at dele ud paa den Maade. Efter det Forslag, som er blevet behandlet om Tillæg til Husmandsloven af 1917, bliver jo den Statsgave, der uddeles, over 6 000 Kr. ved hvert Brug, og et lignende Beløb, maaske endda fuldt saa stort, kommer Staten til at ofre ved dette Forslag. Men ser vi hen til, at det offentlige giver lige saa store Beløb ud til Opførelse af Beboelselejligheder i Byerne, saa vil jeg nok spørge, om det ikke er at foretrække, naar her ikke blot kan skaffes en Lejlighed, men der tillige kan skaffes en Virksomhed; saa kan der efter min Mening ikke være delte Meninger om, hvad der er at foretrække. Under almindelige Forhold vil en saadan Given-ud være forkastelig, men ekstraordinære Tilstande kræver ekstraordinære Foranstaltninger. Om det, der her ofres, er for meget eller for lidt, kan der være delte Meninger, og der kan disputeres derom; men trænger vi til Huse, til Boliger og til Virksomheder, og Tilstanden under den nuværende Højkonjunktur er saadan, at den

enkelte ikke ved egne Midler kan skaffe sig Virksomhed og Husly uden særlig stor Risiko, forekommer det mig, at det er rigtigt, at Staten paatager sig noget af denne Risiko. Lad os tænke os, at et Par unge af Landets Børn med en Kapital af 3—4 000 Kr. staar og mangler Hus og Hjem og Virksomhed, og de saa drister sig til at købe Jord for at bygge et Hus derpaa, da er det sandsynligt, at den lille Formue i Løbet af kort Tid vil være tabt. Det forekommer mig, at det derfor er rimeligt, at Staten paatager sig en Del af denne Risiko, og naar Valget saa staar imellem at bygge flere Huse i Byerne, og derved forøge de arbejdsløses Tal, og bygge Huse, hvortil der hører Jord og dermed en Virksomhed, da er Valget efter min Mening ikke tvivlsomt.

Hvilken Besiddelsesform der er den bedste, enten den efter den gamle Husmandslov eller den efter Loven af Oktober 1919, skal jeg ikke komme videre ind paa. Jeg tror, at de fleste vil foretrække Besiddelsesformen efter den gamle Husmandslov, hvor der er fuldstændigt Selveje. Om det saa i Længden er den bedste Form for Samfundet, vil Tiden vise. Muligvis den Slægt, der kommer efter, lettere vil kunne komme i Besiddelse af Jord, men nu kan jo begge de Besiddelsesformer trives og udvikles ved Siden af hinanden — Tiden vil da sikkert vise, hvilken der er den bedste. Jeg skal indrømme, at det er store Ydelser, det drejer sig om fra Statens Side, og jeg kan forstaa, at der er Skatteydere, som begynder at knurre. Men jeg vil hertil sige, at vedblive at yde Arbejdsløshedsunderstøttelse kan ikke gaa an i Længden, baade af Hensyn til Udgifterne og af Hensyn til den Demoralisation, som Lediggang medfører. Og har vi Valget imellem at yde Arbejdsløshedsunderstøttelse i større Stil og saa skaffe Virksomheder, naar de kan skaffes til rimelige Vilkaar, da er det ikke tvivlsomt, hvad der er at foretrække. Skal vi opnaa rolige og sunde Tilstande her i Landet, gælder det i allerhøjeste Grad om, at vi kan faa Arbejdsvillien og Arbejdslysten sat i Højsædet. Den bedste Maade, dette kan ske paa, er den, at man hjælper Folk til selvstændig Virksomhed, hvor de ikke blot faar det fulde Udbytte af Arbejdet, men hvor de tillige faar det fulde Ansvar for, hvorledes dette Udbytte bliver. De, der faar disse Laan, maa vide, at naar Samfundet har ydet dem betydelig Støtte, er det nu deres Sag under eget Ansvar at sørge for, at det bliver et godt Foretagende, og at der dermed dannes et godt og lykkeligt Hjem under